

Előfizetési árak:

Helyben, vagy postán küldve:
 Egy évre 10 frt — kr.
 Félévre 5 frt — kr.
 Negyedévre 2 frt 50 kr.
 Egy hónapra 1 frt — kr.

Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden közlemény a szerkesztőségbe (nagy-uj-utca, 1702. sz.) bérmentve küldendő.

Előfizethető helyben:

Teleki K. Lajos könyvkereskedésében, Szinay Gyula kiadó lakásán (kis-csapó-utca 383. sz.) és a szerkesztőségben.

DEBRECZEN

A debreczeni és vidéki függetlenségi párt közlönye.

Megjelen naponként, péntek és vasárnap kivételével.

Hirdetési díj:

Négy hasábos petit sorért 5 kr.
 Nagyobb terjedelmű s többszöri hirdetések alku szerint jutányos áron vétetnek fel. Bélyegdíj minden külön beiktatásért 30 kr.
 Hirdetést vagy reklámot magában foglaló újdonság sora 50 kr
 Nyilttéri közlemények minden petit sora 50 kr.

Hirdetések fölvetetnek Szinay Gyulánál és a szerkesztőségben. Kéziratok vissza nem adatnak.

Románia.

Debreczen, április 22.

Románia ünnepet ül. Királyát ünnepli, ki ezelőtt 25 évvel lépett a román trónra. Megérdemli a román király, hogy népe teljes szívéből, a lelkesedés leg-
 őszintébb hangján ünnepelje őt, hiszen neki köszönhető első sorban az, hogy Románia kiemelkedett dicstelen helyzetéből s a virágzás útjára lépett.

Románia — régi magyar elnevezés szerint Havasalföld — sokáig volt a magyar királyok hűbértartománya. Midőn azután a magyar királyok uralma megszűnt Románia felett, a hódító török hatalom tette rá kezét e termékeny országra, melynek népe hozzá volt szokva a szolgasághoz s nem is álmodott arról, hogy valaha önálló államot alkothasson.

Még ezelőtt 30 évvel is keveset számított Románia az európai államok családjában. Még mindig török fenhatóság alatt élt, kultúrája elmaradott, népe szegény és műveletlen volt. Ámde addig védelmezte bámulatos szívóssággal jogait úgy Törökország, mint Európával szemben, míg végre kikiáltta függetlenségét s királyi koronát tett fejedelmé fejére.

Ez időtől kezdődik Románia fejlődése. E fejlődés rövid negyed század alatt oly hatalmas arányokat öltött, hogy ma már területének kicsinysége és lakosságának csekély volta dacára Románia tekintélyes helyet foglal el az európai államok között.

E haladást függetlenségének

köszönheti. Ugy a fejedelem, mint a román kormányférfiak, nem levén kezök megkövete, mint a magyar kormány kezei, minden segéd-eszközt felhasználtak, hogy az ország fejlődését elősegítsék. Vasutakat építettek, elemi és felsőbb iskolákat létesítettek, javították a közigazgatást és igazságügyet, nagy gondot fordítottak a földművelés, ipar és kereskedelem fejlesztésére s elérték azt, hogy a hajdan elmaradott, szegény ország napról-napra gazdagodik s fejlődik.

Hogy Romániának állami létét biztosíthassák s kifelé is tekintélyt szerezzenek neki, behozták az általános védkötelezettséget. Romániának ma több mint 200,000 katnája s 400 ágyuja van, — mely oly tekintélyes véderőt képvisel, hogy nem egy könnyen támad kedve senkinek Románia területére hódító száddékkal lépni.

A román király és román kormány nemzeti politikát követnek. Minden befolyást kizárnak, mely a román nemzet érdekével ellentétes. Románia minden izében román, nem hemzseg annyira az idegen intézményektől és idegen nyelvektől, mint Magyarország. Az ország kulturális haladásának élén maga a királyi család áll. Ő tőlök indul ki minden jelentékenyebb kezdeményezés, s a királyné a jótékonyági szemlemnek valódi lelke: a szegényügy, a kórházak, az ápoló intézetek mind az ő védnöksége alatt állanak, a szalonja nyitva áll az ország minden kiváló emberének, úgy hogy a tudomány, az irodalom, a művészetek s

mondhatni minden alkotó tevékenység az ő tüzhelyénél nyeri életét, melegét.

Ilyen vezetés mellett aztán nem csoda, ha Románia negyed-század alatt oly nagy haladást tett. Természetes tehát, hogy a román nemzet együtt ünnepel a vele egygyé forrt királyi családdal s hálás szívvel emlegeti Hohenzollern Károly nevét.

Mi magyarok a megszegyenülésnek bizonyos érzetével tekinthetünk a szomszéd országra, ha állapotát össze hasonlítjuk saját hazánk állapotával. A kis Románia gyöngébb erővel, kevesebb segélyeszközzel ki tudta vívni azt, a mit nálunk elérhetetlen ábrándnak hirdetnek épen azon férfaink, kik magukat az egyedül józan és bölcs politika követőinek magasztalják.

Hát lehetnek ők bölcsek és józanok. De az az egy bizonyos, hogy Románia ilyen »bölcs és józan« államférfiak vezetése mellett soha nem vívta volna ki mai tisztelt állását s ahelyett, hogy független és szabad ország lenne, — csak urat cserélt volna és lenne hűbérnöke és zsákmánya sokkal veszedelmesebb és talán nem is egy, de több despotának, mint amilyet erős elhatározással és bátor föllépéssel nyakáról leráznia sikerült.

Igy bizton nézhet a jövő elé. Mert a mi fejlődését biztosítja: függetlensége megvan. Ez az éltető nap, mely nemzeteket erősebbé, edzettebbé nevel. Függetlenség nélkül is képzelhető ugyan »állami« élet — hisz itt vagyunk mi példakép — de az ép olyan, mint a nő-

A DEBRECZEN TÁRCZÁJA.

A deák életből.

(Visszaemlékezés.)

Fiatal »bagoly« deák koromban, fivéremmel, ki egy pár évvel öregebb deák volt, beöltöztünk a főiskolába, még pedig a kunyhó soron az 1-ső számú kunyhóba.

Elmondom miért?

Azon időben még (a negyvenes évek deakáról beszélek) Debreczen valóságos nagy falu volt. Gyalogjáró sehol; csak a főpiacson volt a házak előtt lerakva és leszegezve hosszában két szál deszka, és a járókelők sáros időben erre voltak utalva. Sár pedig volt tengernyi, s uszhatott benne az ember kivált őszi, téli, vagy tavaszi esős időben különösen naplement után, ha kimaradt hajlékából.

Sötét volt mint a pokol az egész nagy faluban, mert utcái lámpák nem világítottak; úgy, hogy ha valakinek csak harmadik szomszédjához kelle is mennie, lámpát gyújtott, s annak világánál kereste fel az illető helyet.

Ezenkívül képzeljünk minden utcában egy másfelől széles, és egy ől mély nagy ár-

kat végig húzódní, a melyen, ha az egyik oldalról a másik oldalra akartál átmenni, vagy az utca torkolatánál levő hidhoz kellett menned, vagy ha rövidebb utat akartál, a nagy árkon itt-ott a háztulajdonosok jószántából keresztül tett egy szál keskeny deszkát kelle választanod, s ha nem igaztál, bizony kellett lenni is megfürödhettél a mély árokból soha ki nem pusztult szennyes vízben.

Mi a Szentanna-utca legvégén laktunk. — Ezen utca sem volt különb a többinél, ezen utcában is épen olyan sötétség és sártenger volt, mint a többi utcában, ezen utcán is meg volt a széles és mély árok, még pedig az utca legvégétől fel csaknem a róm. kath. templomig.

Tehát a bagoly deáknak, kinek délután 4 órától 5-ig volt lezckéje, téli időben, a pokoli sötétségben, a sártengerben, teljes lehetetlen volt a kollegiumból a Szentanna-utca végére eljutni veszedelem nélkül, s e miatt voltunk kénytelenek a főiskolában lakást venni.

Még vannak, kik jól ösmerték a kunyhósort, s élénken emlékezhetnek is vissza arra, de minthogy többen lehetnek azok, kik annak

talán még híret sem hallották, elmondom, mi volt hát voltaképen az a kunyhósort a debr. főiskolában?

A régi, emeletes épületen túl a második udvaron volt egy fedel alatt 12 kis szobából álló esinos kis épület, mind a 12 kis külön álló szobának egy ajtója és egy meglehetősen nagy ablaka volt. — E 12 kis szoba előtt, komlóval, iszalaggal befuttatott kunyhó volt s honnan a kunyhó nevet kapta, — melynek közepén állott egy kis deszka asztal, hol nyáron által egész kényelemmel pipáztatott a kunyhó lakója.

Egy-egy kis szobában egy, legfeljebb két deák lakhatott, a mennyeiben egy szobában két ágynál, (rendesen szalacsí volt) egy kis parányi asztalnál, egy pár szalmaszékkel, s egy kis pléh kemenczénél egyéb el nem fert; még ezzel is ugyan tömve volt.

A kunyhó lakóinak meg volt az a privilégiuma, hogy ott az esküdt deák éjjelenként sem visítált, mint a többi deák szobákban, hanem azért, minden privilégium mellett is, nekik is épen csak úgy haza kellett menniök esteli 9 órára, mint a többi bentlakóknak, különben ő nekik is a kőfalon kellett bemászniök — ha ugyan tudtak a falon mászni — más-

vényelet a — pinczében. Nem éri a nap... ez az egész baja... Ur Isten, hol lehetne ma hazánk, ha békén hagyják fejlődni 1848-ki vívmányai birtokában! Szédületes a kép — jelen nyomorúságunk feneketlen mélységéből tekintve.

— Országgyűlés. A képviselőház ülése apr. 21-én. A bírói és ügyészi szervezet módosítására vonatkozó törvényjavaslat általános tárgyalását tegnap befejezte képviselőház. A vitában az ellenzék részéről Madarász József, Horváth Adám és Kemény Pál vettek részt, kik kimutatták, hogy a javaslat lényegesen veszélyezteti a bírói függetlenséget. A kormánypart részéről Tarnóczy Gusztáv beszélt s különösen Polonyi Gézával polemizált. Szilágyi Dezső igazságügyminiszter hosszabb beszédben védte a javaslatot, tárgyi-lagos modorban foglalkozott a felhozott ellenvetésekkel, de azt, a mi a javaslatban a főfelügyelre vonatkozik, mely annak legsérlemesebb részét képezi, nem tudta úgy megmagyarázni, hogy a komoly és alapos agyalók, melyek e részhez fűződnek, elenyészhetek volna. A részletes tárgyalás folyamán Polonyi Géza két módosítványára való vonatkozással, több érdekes nyilatkozatot tett az igazságügyminiszter. Így kijelentette, hogy a kormány előterjesztést fog tenni az államvizsgák átalakítása tárgyában, hogy a jogtudorság ezentúl megmaradjon tisztán tudományos grádusnak és se az ügyvédességhez se a bírósághoz föltétlenül ne követelessék. Kijelentette továbbá a miniszter, hogy a részletes tárgyalás folyamán módosítást fog benyújtani a vizsgálóbírói funkciók vitele nék szabatosabb körülírása czéljából; végül nyilatkozott a korona-ügyészi állás szervezése iránt. A részletes vitát folytatják.

— A közigazgatás államosítása. A képviselőház közigazgatási bizottságának hétfői ülésében megindult a főispán feletti vita. A tisztikart elsoroló szakasz függőben hagyásával, a 31. §. vétetett fel, melynek első pontja a főispáni jogkört írja körül. Első szöveg Szederkényi volt, ki a jelen főispáni szervezetet beható kritika alá vette. Történeti fejtegetésekkel igazolta, hogy a jelen szervezet nem egyez meg a múltban egymás mellett állott főispáni és alispáni szervezettel sem, ez ennek parodiája. Apponyi Albert azt a kérdést veti fel, hogy a költségre vonatkozó előterjesztés ismerete itt már nélkülözhetlen. A miniszterelnök kihatásba helyezte, hogy ezt úgy nagyjában ismertetni fogja. Apponyi azután a főispáni jogkörre ismételte a már fejtegetett álláspontját és indítványt nyújtott be, hogy a szakasz dolgoztassék át úgy, hogy a megye

élén csak egy közeg álljon. Tibád ismétli már előadott nézetét, hogy szükségesnek tartja a két állást, de nem úgy mint itt van, mert a főispánt nem mint intező, hanem mint ellenőrző közeget kívánja fentartani. Holló Lajos habár már indokolta nézetét, éles bonczkés alá veszi a javaslatot, s behatóan foglalkozik Tibád álláspontjával, melyet helytelennek tart, s kimutatja téves irányát. — Majd Horváth Lajos szólalt fel, s páratlan jelenségnek nevezte ezen szervezetet, milyen nincs egész Európában. Kijelenté, hogy álláspontját azért is ismerteti, mert ez irányadó lesz reá az egész javaslatra nézve. Szapáry ellenzi Apponyi indítványát, s kéri a szakasz változatlan elfogadását. Apponyi indítványára csak az ellenzéki tagok szavaztak.

Törvényjavaslat

a réz-váltópénz szaporításáról.

A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kormányával a forgalomban levő réz-váltópénz mennyiségének szaporítása végett, a következő egyezséget megköttesse.

I. cikk. A monarchia két állama közt fennálló vám- és kereskedelmi szövetség (1878. évi XX. törvényikk) XII. cikké alapján a réz-váltópénz szaporítása kölcsönös egyetértéssel 1000,000 forintban állapítottatik meg.

II. cikk. A veretés Magyarországon 30, 6 Felseg többi királyságai és országaiban 70 százaléki arányban fog eszközöltetni.

III. cikk. Magyarországon a veretés kizárólag csak egykráczárosokban lesz eszközözendő.

Budapesten 1891. április hó 20-án.

Dr. Wekerle s. k.,
magy. kir. pénzügyminiszter.

BELFÖLD.

A vaskapuszabályozás munkálataihoz az előkészületek rendkívül serényen folynak a fűrész-gyár melletti Duna parton való-ságos kis hajógyár létesült, a hol mintegy 100 hajó-acs készíti a törő és robbantó készülékekhez való uszályokat és dereglvéket. A munkálatokhoz szükséges műszerek folytonosan érkeznek Orsovára s azonnal rendeltetésük helyére. A Jucz és Greben szorosokhoz továbbítottak, a hova a vezető mérnökök már véglegesen kiköltöztek s a hol a tényleges munkálatok már is folyamatban vannak. A törő- és fűrészgépek megérkezése legközelebb várható; akkor a nagy mű egész terjedelmében kezdetét fogja venni. Remélik, hogy mire Baross miniszter pünkösztkor a parlament tagjaiból álló társasággal lemegy, akkorára a munkák teljes képe már szemlélhető lesz.

Apátválasztás. A pannonhalmi szent Benedek-rend tagjai a napokban jelölték a főmonostorhoz tartozó apát-ág apátját. 148 szavazat közül 127 Rozmanith Richárdra jutott, mire főapát nyomban kinevezte Rozmanithot apátá. Most már hat dszor esett a választás Rozmanith Richárdra.

Ritka felköszöntő. A jászberényi sorozási bankett alkalmából Hainzl 68 gyalogezredbeli alezredes egy felköszöntőre adott válaszában a többi közt így szól: »Poharamat emelem a magyar nevre, melynek jellege olyan, mint az Alföld, tiszta s egyenes.« A ritka felköszöntő természetesen nagy feltűnést és lelkesedést is keltett a könnyen hevülő jó magyarság közepette.

A Tisza-szabályozás. Hétfőn tartotta Bethlen gróf földmívelésügyi miniszter elnöklete alatt a vizügyi műszaki tanács első ülését a Tisza-folyó végleges szabályozása tárgyában. A tárgyalás, melyet Bethlen gróf rövid beszéddel nyitott meg és Kvassay osztálytanácsos beható általános fejtegetéssel vezetett be, nagy érdeklődés közt folyt le s az összes szónokok hozzájárultak a kormány előterjesztéséhez, melynek értelmében az átvágásoknak anyamederré kiképeztetése, a legsürgősebb mederrendezés és a hullámterti rendeltenségek eltávolítása képezik a legközelebbi 10 évi munkálatok feladatát. Az általános vita betegezése után a tanács attért az átvágások anyamederré való kiképeztetésének részletes tárgyalására, melyben a kormány összes javaslatai elfogadtattak. A tárgyalásokat folytatják.

Tót gymnasium. A tót lapok utolsó jelentései szerint a Turóc-Szentmártonban tervezett luteranus tót gymnasium alapítására eddig 50.000 frt gyűjt össze. Legnagyobb öszeggel szerepel az alapítók sorában a turóc-szentmártoni takarékpénztár, mely 10.000 frtot irt alá.

KÜLFÖLD.

Angol-portugál viszály. A lisszaboni és londoni kabinetek közt a délafrikai ügyekben új kiegyezés létesült ugyan, de a béke a két nemzet alattvalói közt az illető területen még mindig nem állt helyre. Sőt az elkeseredés egyre fokozódik s majdnem minden héten új összeütközések merülnek föl, melyek előbb-utóbb válságos következményekkel fognak jarni. Egy újabb jelentés szerint a portugálok megint megtámadtak egy angol hajót, s elvettek az angolok ágyuit. Ugy latszik tehát, ismét megsértették az angol lobogót, már pedig ismeretes, hogy az angolok az efféle sértéseket nem igen szokták egyszerűen zsebre tenni.

ként strázsálhattak a nagy kollegiumot másnap reggelig kívülről, míg a pedellus ki nem nyitott.

A téli hosszú esteken, a mikor már a másnapra való lezckéket bevágtuk, vagy épen semmi tanulni való nem volt, a mi ugyan nagyon ritkán jött elő, rendszeren feljártunk az emeleten levő 11-ik vagy 12-ik szobába, ennek egyikében lakott a most is élő T. J. nevű, igen jeles tehetségű, szörnyű élces, nálamnál öregebb deák.

Ez mulattatott bennünket az ő kacagató élceivel néha-néha tizenegy, tizenket óráig, a mit mi reggelig is elhallgattunk volna szívesen.

Ez volt a téli mulatság, és annyira megkedveltem az én szerény kis kunyhóban való lakást, hogy állandó lakója lettem. De nem is bántam meg soha, mert mai nap is örömmel és gyönyörűséggel emlékezem vissza az ott eltöltött kevés időre.

Nyáron esténként, mikor az egész napi nagy zsivaly megszűnt s csendes lett a nagy udvar, kiültünk a szalacsi karos székbe, rágyújtottunk a selmeczi pipára, órahosszakat elbeszélgettünk, legtöbbször az ünnepek alatti

eseményekről, s ha ezekből kifogytunk, a deákalaudokról.

Ha magunk nem találtunk már mulatságot, mulattattak a kántorok az ő szép énekeikkel, vagy a deák banda az ő kedves játékaival; a mi ugyan nem csak minket kunyhósokat mulattatott, hanem mulattatta a főiskola körül lakókat is, kik szinten élvezettel hallgatták a deákok énekét és zenéjét, és már annyira számítottak ezen élvezetre, hogy a közeli házakhoz a ki bement, annak apraját nagyját mind az udvar közepén összeülve találta, s ha kérdezte volna, mit csinálnak ott, az lett volna rá a felelet: várjuk a deákok éneklését és muzsikálását.

Igy töltötte azon időben a deák az ő idejét.

Ha a deákat bálba invitálta valamelyik ismerős czivise, vagy czivája, engedélyt kelle kérnie s ha meg nem adatott, vagy nem is kérte s úgy találta a két esküdt a bálban, jaj volt nekie, kiadták az utat a főiskolából. — Ugyanezen büntetés érte azt is, kit korcsában találtak.

Szeretett volna pedig a diák ember bálozni, mert a mulatság egy krjába sem került, olyan bálokat tartván még az időben a szabó,

szücs, fimár, csizmadia, mészáros stb. czéh, a hol a meghívottaknak nem kellett fizetni, sőt szünet alkalmával terített asztalok mellé ültették a vendégeket s jól ellátták sonkával, sült kolbásszal, fehér czipóval, s jó kerti borral, sőt nem ritkán még kitűnő frissen sült fánkkal is szolgáltak. A szolgáló legények — kik az ő felcziczomozott szép fehér kötényökkel sürgötek, forogtak, egész reggelig kétfülű nagy kosarakban hordozták a tiszaháti almát, pereczet és kalácsot, s folytonosan kínálgatták vendégeiket.

Ha az engedélyért folyamodó deák kérelmével elutasított, cselhez folyamodott. Így történt velem is és K. F. szilágyosmlyói báráttal. Meginvitáltak bennünket a hentes bálba, engedélyt nem kaptunk, de azért elmentünk s reggelig mulattunk, még pedig elégségen. De hát hogy mentünk el?

Kerítettünk az ösmerős hentesektől két magyar nadrágot, két pár magyar csizmát sarkantyúval, két bekötőt, két mellényt, két prémes bekecsét és két báránybőr sapkát. Magunkra szedtük (egy keveset zsiros volt az öltözék az igaz, de nem tett semmit, a többi is az volt kisebb nagyobb mértékben), bementünk a Fehérlő nagy termébe s a bent már mulató

Jubiláló király. Hohenzollern Károly, Románia királya, hétfőn ünnepelte meg trónraléptének 25-ik évfordulóját.

Az idei május elseje nem zöldnek, de vörösnek ígérkezik. A francia hazafias liga 50 ezer példányban anarchista kiáltványt terjesztett szét a kaszárnyákban. A kiáltvány következőleg végződik: »Egyesüljete velünk és harcoljatok az utczán szabadságunkért! Halál a hatóságokra! Éljen az anarchia! Éljen a forradalom! Le a hadsereggel!»

Graf von Amor. A Standardnak azt írják Canesből, hogy Mihajlovics Mihály nagyherceg és neje, akiknek a regényes hazafiaságával annyit foglalkoztak most a lapok, a »Graf und Gräfin von Amor« hangzatos álnevvel utazgatnak. Ez az álnév megfordítva a Romanov szót adja.

Lengyelek ünnepe. A lengyel alkotmány százados ünnepét a hatóságilag helybenhagyott program szerint május 2. és 3-ikán ülik meg Krakóban. 2-án ünnepélyes istentisztelet lesz a székesegyházban, melyen Dunajerszky bibornok fog czelebrálni, este pedig a »Szokók« helyiségeiben lakomát rendeznek. Május 3-án a nemzeti színházban a »Koszcziusko Raszlaviczé mellett« című hazafias darabot adják elő, szabad bemenet mellett. Az utczák és a terek mind a két napon föl lesznek díszítve s a házakat estére kivilágítják. Az ünnepélyt rendező bizottság elhatározta, a közönség közt az ünnep jelentőségét fejtegető füzetet oszt szét.

Lengyelország főkörmányzója. Mint a Tageblatt-nak Pétervárról jelentik, Wladimir nagyherceg, a császár fivére fog Lengyelország főkörmányzójává kineveztetni.

Összeesküvés Bulgáriában. A »Kölnische Zeitung« értesülése szerint a bukkaresti bolgár ügynökség letartóztatott titkára bevallotta a bolgár kormány elleni orosz összeesküvésben való részvételét. Azonkívül megfélemlítő vallomásokot tett orosz hivatalnokokról, ugyszintén szerb agitátorokról.

Tallózás.

(Egy röpirat. — Vesztegetést kísérlet. — Arisztokrata mézáros-legények. — A párisi nő. — A román akadémia. — Brazília és Magyarország. — Yanke-élez. — Hírek árjegyzéke. — Debreczeni jó kívánság.)

Müller nyugalmazott német százados szenzációs röpiratot írt — a katonák bántalmazásáról. Röpiratát egyenesen a császárhoz és a szövetséges fejedelmekhez intézte.

hentesek közé ögyeledtünk. Valóságos hentes legények voltunk, még a megjelent két esküdt deák sem ismert reánk. Az igaz, hogy kegyetlenül összefóttunk a hentes ruhában, s kellemtelenül éreztük a báránnyal bélelt bekecs szagát, de hát fiatal deák egy jó mulatsággért mit ki nem állott volna.

Még azt akarom megemlíteni, hogy az akkori igazi magyar balokban még a cigány sem úgy húzta a talp alá valót, mint most. — Akkor a Nagy György uram nótája járta s rá igazi magyar tánczot jártak, most szünet nélkül a hopszasza esárdás járja, s reszketve löngatja rá lábat a fiatal tánczos, épen olyan formán, mint a kit a hideg ráz. Akkor sarkantyú pengett a magyar esziman, most bő bugyogó alól kölyök esizma vagy fenyves papucs kandikál ki; akkor mindenik pár szabad helyet keresett a tánczolatásra. Most összebujnak, hogy egymástól ne ferjenek; akkor a tánczolókat távol küldötték maguktól a cigányt, most csaknem felmászunk a nagy bőgőre és ezt nevezik mulatságnak.

— s — r.

Mi nálunk inkább a katonák által bántalmazott polgárokról lehetne röpiratot írni!

Egyik vidéki városban valaki — vesztegetés célból — 5 frtot hagyott a rendőrkapitány asztalán.

Ugyan sokra becsülte az illető a rendőrkapitányt, ha azt hitte, hogy 5 frttal meg lehet vesztegetni!

A budapesti mézáros-legények ugyancsak arisztokratikus hajlammal bírhatnak. Háborut üzentek a tegezésnek, ennek a régi, patriarchális szokásnak.

Fölkérték a budapesti mézáros ipartestület elöljáróságát, hogy intézkedjék az iránt, hogy szüntesse meg a mult idők hagyományaként fönmaradt azt a szokást, mely szerint az ujjonnan felszabadult, egészen fiatal mézáros-legény a legöregebb segédet is tegezheti, valamint intézkedjék az iránt is, hogy a mesterek se használják, náluk sokszor idősebb legényekkel szemben a »te« megszólítást. Az ipartestületi elöljáróság méltányolta a legények kérelmét s a közgyűléshez intézett jelentésében fölkérte a tagokat, hogy a tegezést szüntessék meg, s fönmaradását is lehetőleg akadályozzák.

Aztán még esodálkozunk a felett, hogy gr. Károlyi Pista megorrolt egyik képviselőtársára a miatt, hogy őt tegezni merté!

A párisi nő. A római »Opinone« egy párisi levélben a francia nőkről írva, jellemzésül a következő gonosz párbeszédet jegyzi föl: Egy előkelő nő, ki már koros, panaszkodott, hogy sivár volt egész élete és semmit sem szeretett. »Gyermekeit sem?« — kérdezte valaki. »Oh igen, mikor kicsinyek voltak.« — De talán e gyémántokat szerette madame? — »Ha nagyok.« — volt a felelet.

A román akadémiaiban indítványt tettek, hogy Herman Ottót, a kiváló magyar tudóst, válasszák meg az akadémia tiszteletbeli tagjává. Az indítványt azonban leszávadtak.

E mellőzés nagy megtiszteltetés — Herman Ottóra nézve!

Braziliában, mely oly könnyű szerrel megszabadult az egyeduralomtól, eltörölték a nemesi címeket és rendjeleket.

Magyarországon ellenben kapkodnak az emberek az ilyen czífraságok után. Főlelevenítk a középkor emlékeit, s csak nem régen történt a pestmegyei közgyűlésen, hogy egy 1600-ban kelt nemesi oklevelet kihirdettek.

Mig tehát a föld tulsó oldalán diadalmasan halad előre az új kor szelleme, addig a föld innesső oldalán visszafelé haladunk!

Yanke-élez:

Egy szekeres emberrel esett meg Amerikában, hogy vásárra indulván, lovát a kocsira tette, magát a rud mellé fogta és csak akkor vette észre tévedését, mikor — nyeretnie kellett volna.

Hírek árjegyzéke.

Furesa módon nevel magának tudósítokat egy római lap, mely naponta a következő hírdetést közli:

»Fizetünk verekedését vagy tüzért, lehetőleg halálesetekkel 1 lira 50 centet, véghezvitt öngyilkosságért 1 lírát, öngyilkossági kísérletért 50 centet, balesetért, sérülésért 30 cen-

tet. Gyilkosságok, betörések, rablótámadások, merényletek és egyéb kiváló események híradásáért, egyezség szerint fizetünk, még pedig legkevesebb öt lírát.

Mikor viszik ennyire a debreczeni hírlapok, hogy ily gazdagon dotálhassák munkatársaikat?

Debreczeni jó kívánság:
Addig éltesen az Isten, míg a nagy templom előtti artézi kut vizét meg nem kóstolod!

Sarló.

A panszláv tizparancsolat.

Az akadémia közgazdasági szakosztályában Kubinyi Miklós Arvamegye közgazdasági és közmivelődési állapotáról hétfőn tanulságos fölvilágást tartott. Fölvilágásának legérdekesebb része volt, a mely a panszláv agitátorok üzelmeivel foglalkozik.

Azt a jámbor, jórachajló tót népet mindenféle eszközzel igyekeznek eltántorítani. A turóc-szentmártoni hírhedt tót nyomdában mindenféle maszlagos iratot nyomtatnak s azt becsempészik a jámborságában jóhiszemű népkunyhóiba.

Mutatványul szolgáljon itt, hű fordításban egy recipe, a mely valamely tót folyóiratban »Narodni Olejkare« (Nemzeti olajárus) aláírással jelent meg s a melyet egy ártatlan tót olvasókönyvvel csempésztek be egy arvamegyei urasági istállóba, nyilván oly czéllal, hogy azt a tót irodalmat kedvelő kocsis olvassa. A recipe a következő:

1. A ki a főállott »Maticza« ellen szól, vagy azt szidja, az a te ellenséged s őrizkedjél tőle.

2. Az, a ki a »Maticza« főállásakor független ember volt (lelkész, tanító, jegyző, szolgabíró, ügyvéd stb.) s nem volt annak tagja, az nem volt és bizonyára ma sem a te barátod.

3. A ki a bezárt tót gimnáziumokat nem sajnálja, a ki dicséri, hogy bezárták, az a te főellenséged. — Tudod, hogy őrizkedned kell tőle.

4. A ki tótok között él és tót könyvek és hírlapok helyett más könyveket és lapokat tart, az bizonyosan a te ellenséged.

5. A ki azt mondja neked, hogy bármely más nyelv szebb és szükségesebb, mint a te tót nyelved, az a te áruló.

6. A ki azt mondja neked, hogy ha Magyarországon lakol, magyarnak kell lenned, az izgató és forradalmár. Tudod, mit kell felőle gondolnod.

7. A ki bármely választások alkalmával pénzt ad neked, vagy egyebet ígér, hogy vele szavazz a tótok ellen, az kísértő, az előtt, mint a gonosz előtt, vess magadra keresztet és fordulj el tőle.

8. A ki a panszlávokat szidja, és folyton a szájában forgatja, az félre akar vezetni és elvakítani.

9. A ki az ország földarabolásáról kezd neked valamit beszélni és az oroszszal ijeszíteni, az ördög, a kinek lábán van a köpönyege alatt.

10. A ki bizonyítja neked, hogy ebben az országban valaki jobban teljesíti a törvény rendeleteit, mint a tótok, hogy jobb hazafi, és hogy itt több joggal bír, az okoskodó, attól csak kérdezd gyorsan, hogy kell ólomból aranyat csinálni s hol fedezte fel a bölcesség követ, szóval nevesd ki.

Ujdonságok.

* A »Csokonai-kör« f. évi ápril hó 26-án, d. e. 10 órakor tartja évi rendes közgyűlését a városháza nagytermében. Megemlítjük itt, hogy Vértesi Arnold körelnök tiszteletére a kör választmánya a közgyűlés után társas-ebédet rendez a nagyerdőn, ezzel akarván viszonzni a körelnök által a mult évben a választmány tiszteletére adott ebédet.

* **A debr. ügyvédi kamara föli-
iratát**, melyet a bírói és ügyészi szervezet
módosításáról szóló törvényjavaslatra
vonatkozólag intézett az igazságügyminiszter-
hez, holnap egész terjedelmében fogjuk közölni.

* **A lefőzött nazarénusok.** Pom-
pásan kifogott a nazarénusok fanatizmusán a
b.-ujfalui szolgabíró. Az ottani nazarénusok
közül ugyanis kettő önként kereszthalálra aján-
lotta fel magát és a hívek be is jelenetették e
szándékukat a főszolgabírónál, aki megengedte
nekik a felfeszítéseket, de azon feltétel alatt,
hogy 3 nap alatt tartoznak a pró-
féták feltámadni, különben a
hívek felakasztatnak. E feltétel
aztán lehütötte kedélyüket — és nem feszí-
tettek.

* **Katonai hírek.** Debreczenben, a
csapó-utcai hadkiegészítő parancsnokságnál
május 5-én előállítottak az itt tartózkodó s
idegen illetőségű katonák köteleseket, kiknek állí-
tási iveri a katonai ügyosztályhoz beérkeztek,
május 20-án pedig a főszolgabíróról elmaradt deb-
reczeni illetőségű katonák köteleseket fognak elő-
állíttatni. Május 8-án a Bikában, Dégenfeld J.
főispán elnöke alatt felülvizsgálat tartatik,
melyre a b. ujjvárosi járás főszolgabírói hiva-
tala 15 legényt állít elő.

* **A mai tanácsülésen** az utadó meg-
állapítását tárgyalták.

* **Elátkozott család.** A dorogi Rác
családban már a harmadik családtag mulik ki
természetellenes halállal. Az öreg Rácot agyon-
verték, egyik Rác fia felakasztotta magát, teg-
nap pedig ifjú Rác Sándor lőtte magát agyon.
Egész nap nem volt otthon, amikor este haza-
tért be sem ment a szobába, hol anyja só-
gorával vacsorázott, hanem az istálló előtt két-
szeregére állt. Mire az anyja kiszaladt a
lövésre, már meg volt halva. Baloldalának har-
madik és negyedik bordája közt ment be a
két golyó, mely a hatósági jegyzőkönyv szerint
a testen a *o l y t o n o s s á g i h i á n y t o k o z o t t*.
A fiú most töltötte be a 16. életét, de már
többször említette Vidi György barátjának:
»Meglátsátok, nem halok meg én se szépen.
Nekem már a »Csizó« is megmondta,
hogy rossz végem lesz.« Holnap temetik el a
szerecséltent.

* **Nyilvánossági jog.** A vallás- és
közoktatásügyi miniszter a nagy-károlyi r. kath.
főgymnázium VII-ik és VIII-ik osztályának a
nyilvánossági jogot és ezen intézetnek az érettségi
vizsgálat jogát az 1890—91-ik tanévre
megadta.

* **Az ifjúság munkálkodása.** Meg-
jelent a debr. hittanszaki önképző-társulat
»Közölyök«-ének 6-ik száma, a következő
változatos tartalommal: »Krisztus váltás-mun-
kája« — Jánossy Zoltántól. »Genezareth« —
költömeny Jánossy Zoltántól. »Pál apostol élet-
és jellemrajza« — Barla Szabó Jenőtől. »A mi
családunk« — költemény Sz. B.-től. Végül ve-
gyes közlemények.

* **Öngyilkosság.** Surányi Sándor
sámóni gazda felakasztotta magát. Mire tettét
észrevették, már halva volt. Öngyilkosságának
okáról még eddig nem vettünk értesítést.

* **Virágok méztartalma.** Wilson
vegyszár készíttette, hogy körülbelül 125 he-
revirág 1 gramm cukrot ad. Minthogy minden
virág körülbelül 60 kehelyből áll, úgy 125,000-
szer 60, vagyis 74,000 virágkehelyből kell a
mézes kiszívni, hogy 1 kilo cukrot lehessen
nyerni. A méz 75 százalék cukrot tartalmaz,
minél fogva egy kilo méz 5,600,000 virágkehely
terméke. Ebből kitűnik, hogy mily sok virág-
kehely kell a méheknek meglátogatni, míg egy
kaptárt megtölthetnek mézzel.

* **Sáskairtási rendelet.** Közeledvén
a sáskák kikelésének ideje, a földművelési mi-
niszter újból felhívja a törvényhatóságok figyelmét
ama veszélyre, mely a sáskák elszaporodása által
az ország egész mezőgazdaságát fenyegeti, s utasította a törvényhatóságokat, hogy
a múlt évi május 9-én 22, 414. sz. a kiadott
rendeletében foglalt intézkedéseket szigoruan
tartásuk szem előtt, a rendelet 1-ső és 17-ik
szakaszait pedig a törvényhatóság területén
levő összes községekben több ízben hirdet-
jessék ki.

* **Esküvő.** Ujházi Ede, a nemzeti szín-
ház kiváló művésze, június végén vezeti oltár-
hoz Székely Kornélia kisasszonyt. Az esküvő
Budapesten a Kalvin-téri református templom-
ban lesz.

* **A „joghallgatók önképző köre“**
az idén a következő pályakérdéseket tűzte ki:
I. A r ó m a i j o g b ó l: »Fejtsék ki főbb váz-
latokban azon változás és fejlődés, mely a ró-
mai örökösödési jogon Justinianus 115., 118.
és 127-ik novellája által eszközöltetett.« Jutal-
ma 2 darab magyar arany. II. A m a g y a r
p o l g á r i p e r e s e l j á r á s b ó l: »Adas-
sék elő röviden a tanu-bizonyítás történeti
fejlődése s annak állása a magyar polgári pe-
res eljárásban.« Jutalma 2 drb magyar arany.
Beadási határidő 1891. május 1. A szokásos
v e r s e n y - s z ó n o k l á s t május első felé-
ben tartja meg az egylet; a legjobb szónok 1
darab 10 frankos arany jutalomban fog része-
sülni.

* **Ujságíró lord.** Churchill lord Lon-
donban hajóra szállt, hogy Afrikába utazzék.
A lord kötelezte magát 20 levelet írni a »Daily
Telegraph« számára 24,000 frt tiszteletdíjért.
(Ily nagy honoráriumot mi nem mernénk neki
igérni! Rv. v.)

* **A kuruzsló asszony.** A biharme-
gyei Okányban Szabó József fia beteg lett. Az
egygyűű nép javasasszonyt hívott a beteghez,
a ki megfogadta, hogy meggyógyítja a gyere-
ket. — A kurát aztán úgy kezdte meg,
hogy forró téglára ültette a kis gyereket.
A beteg ettől az orvosságtól megszabadult a
bajától — örökre. Iszonyu kínok között meg-
mehalt. A veszedelmes kuruzsló-asszonyt, a
két Rábá-nénak hívnak, elfogták. A környéken
még most is sok a javasasszony, a kik már is
sok emberéletet pusztítottak el.

* **Repülő szabó.** Még csak most fun-
dalgtják Kolozsvárt a repülő gépet s egy szabó
polgártársunk már is „felszállt“, csak hogy nem
a maga jószántából. A dolog úgy történt, hogy
Szilágyi-Somló és Bakos között az országúton
a vékony dongájú szabócskát egy forgószél
hirtelen felkapta, felvitte egy pár ölnyire s
aztán úgy oda terepelté az áldott anyaföld-
höz, hogy minden bordája ropogott. A szabó
szentül meg van győződve, hogy őt a boszor-
kányok tették így csuffá.

* **Régi kincs.** Nyir-Csaholyban, Cziz-
madia István telken kutatás közben 35 darab
Zsigmond és I. Ulászló korabeli aranyat talál-
tak. Az aranyak két méter mélységben esu-
porban voltak elrejtve, a hajdani csaholyi vár
helyén, s így valószínű, hogy a híres Csaholyi
nemzetség valamelyik tagja rejtette el azokat.
A szolgabíró a csendőrség útján összeszedette
a munkásoktól a talált pénzt és jelentést tett
a megyei alispánnak.

* **A magyar ipar diadala.** A tűzoltó-
szerek gyártása terén nemesak hazánkban, de
a külföldön is csak kevés iparosnak sikerült
oly ritka szép eredményt elérni, mint Walsér
Ferenc országos gyártó ismert gyárosnak, — kit
máltán illet meg a hazai tűzoltószerek gyártása
terén az uttörés érdeme. — Hogy mily nagy
tevékenységet fejtett ki Walsér Ferenc ez
iparág fejlesztése érdekében, élénken bizonyítja
ama körülmény, hogy ez évben készült el az ő
mintaszertem berendezett gyárában a 10,000-ik
tűzi-fecskendő. — A hazai ipar iránt kiválóan
érelklődő és irányadó körök e nem csekély
fontosságú esemény alkalmából méltányolni
kivánták Walsér Ferenc érdemeit. — E czélra
az országos iparegyesület vezérferfiái és a tűz-
oltóság köréből bizottság alakult, hogy ez ese-
mény emlékére fényes ünnepélyt rendezzen,
melyre a hazai tűzoltók vezérferfiain kívül
mindazokat az előkelőségeket is meghívta, kik
a hazai gyáriparnak ez ága iránt érdeklődéssel
viseltetnek. — A 10,000-ik fecskendőt véletlenül
épen a magyar kikötő város Fiume vásárolta
meg a fiumei tűzoltó-egylet részére. A bizott-
ság kebeléből ennek folytán egy küldöttség
alakult, hogy az ünnepélyre a Fiumében idéző
József főherceget, a városi hatóságot s a fiumei
kormány vezérferfiat meghívja. — A fényes
ünnepély e hó 11-én tartatott meg a fővárosi
vigadóban csaknem háromszáz meghívott rész-
vétele mellett. — Nemesak a fővárosból, de az
ország távolabbi vidékeiről, Fiuméből és Zág-

rábból is számosan jelentek meg. Az ünnepély
napjára az ország minden részéből számtalan
üdvözlő távirat érkezett az ünnepelt gyároshoz.
— A nagyszámu táviratok közül különösen
kiemeljük József főhercegnek Fiuméből küldött
következő táviratát: »Fogadja legőszintébb üd-
vözetemet a magyar ipar és a hazai tűzintéz-
ményünk körül szerzett kiváló érdemeihez. —
Tartsa meg az Ur lsten még sokáig hazánk ja-
vára. — József főherceg.« Az üdvözlők között
látjuk gróf Kuhen- Héderváry horvát bán, gróf
Zichy Ágost fiumei kormányzó, Hertelendy
József Horváth Mihály, Gróf Zichy József fő-
ispánok stb. üdvözlőit kívül, Gróf Széchenyi
Ödön török altábornagy, a konstantinápolyi
tűzoltók főparancsnoka, Falk Miksa, Lukács
György államtitkár- Gróf Batthyányi Lajos stb.
táviratát. A kereskedelmi kamarák, tűzoltótes-
tületek és magánosok ez élénk érdeklődése az
ünnepelt iránt, hiven fejezi ki azt az általános
megelégedést és örömet, melyet a hazai tűzoltó
stb. szerek gyártásának fölvirágzása ország-
szerte kellett.

* **Husárok** megállapítva, s bejelentve
1891. ápril 22-től 29-ig. 44 kr. Rác György-
nél Csapó u. 587. és 687. sz. a., Kovács Já-
nosnál csapó-utca 375. sz. a. 48 kr. Ungvári
Andrásnál piacz u. 1-ső szék, dedó u. 125,
Mester u. 1113, Tanító utca 1392 sz. a.
Rác Györgynél czegléd u. 2599., Csapó-utca
358. sz. a., a mészáros társaságnál Mester-
utca 3655, Csapó-u. 240 és 376, könyök-
utca 574, kut u. 2323 sz. a. 50 kr. Kovács
Jánosnál a hentes székben. 52 kr. a mészáros
társaság 18 székben, valamint a 3 izr. mé-
szárszékben a piaczon. Debreczen, 1891. ápril
21. *Debreczen szab. kir. város rendőr főkapitá-
nyasága.*

* **Népesedési statisztika.** Debre-
czenben ez évi április 12-től ápril 18-ig s z ü-
letett: r. kath. törv. fiú 3, leány 3,
törvénytelen leány 2; ref. törv. fiú 17, leány 11,
törvénytelen leány 1. izr. törv. leány 1. —
M e g h a l t: Horika Mari 5 éves r. kath. ron-
csoló toroklob; Kálmán Mihály 4 nap. ref.
éreltlenség; Uri Lajos, 1 hón. ref. göröcsök;
Vas János 47 é. r. kath. gyomorrák, Demeter
János 81 éves, aggkór, Kovács Erzsébet, egy
hó, ref. velesz. gyeng. Bonyhai Gábor 11 hó,
ref. szervi szivbaj; Kardos István 9 hó, ref.
gyermek-aszály; Csinesér Sándor 3 hó, ref.
velesz. gyeng. Balog Istvánné 30 év. ref. hagy-
máz; Peterman Erzsébet 1 hó, ref. velesz.
gyeng. Seres János 6 hó, ref. göröcsök; Fodor
Péterné 28 év. ref. gyermekágyi láz; özv. H.
Molnár János 68 év. katolikus hashártyalob,
Molnár Margit 10 hó, ref. göröcsök; Wenger
János 1 hó, kath. göröcsök; Kicza Ferenc 2
év. g. kath. tüdőgümőkór, Dril Mária, 1 év. 6
hó, ref. tüdőgümőkór; Kis Mária 3 éves, ref.
tüdőhurut. Major Mária 1 év. 2 hó, ref. tüdő-
hurut, Molnár András 55 év, ref. tüdőhurut;
Csorbai Róza 7 év. r. kath. tüdőgümőkór;
Zakota Ilona 2 hó, g. kath. velesz. gyeng. Jobb-
ágy? halv. szül. Kovács Erzsébet 2 év. ref.
tüdőhurut.

* **Köszönet-nyilvánítás.** A folyó
hó 20-án rendezett műkedvelői előadás alkalmából
szab. kir. Debreczen város tanácsának
és a közreműködőknek személyesen óhajtván
köszönetemet kifejezni, addig is kedves köte-
lességemnek ismerem a nagyérdemű közönség-
nek azon nemes pártolásért, melylyel egyrészt
ról a jótékony czélt előmozdítani, másrészt
a katonaság és polgárság közötti
szükséges, jó viszonyt mindinkább
megszilárdítani kegyeskedett: ezutómly
köszönetemet nyilvánítani. K r a u s z, a hely-
ben állomásozó 39-ik gyalogezred parancsnoka.

Irodalom és művészet.

* **Zichy Géza jubileuma.** A nemzeti
zenede hátfőn ünnepelte meg elnökének, Zichy
Géza gfnak 25 éves írói és művészi jubileu-
mát. Ez alkalommal a vigadóban diszhangver-
senyt rendezett, melyen a prológot Fáy Sze-
réna szavalta. Ezután Gerlóczy Károly alpol-
gármester, mint a zenede alelnöke a választ-
mány nevében pompás ezüst babékoszorút,
Antolik Károly tanár pedig a tanártestület ré-

széről remekművi aranytollat nyújtott át az ünnepeltnek. Ezután következett a hangverseny. A műsoron a jubilánsnak több kiváló műve volt, így a nász-gawotte, melyet Szapary Ilma gróf kisasszonynak ajánlott. De a legkiemelkedőbb pontja volt a hangversenynek a „Vár története”, Zichy nagy zenekari művének előadása. A közönség lelkesen tapsolt és éljenzett, mire Zichy maga dirigálta az utolsó részt. A hangversenyt fényes lakoma követte, melyen számos felköszöntőt mondtak az ünnepeltre.

Szinpadról kolostorba. Bolognából jelentik, hogy Donadio Bianca, az ünnepelt énekesnő, ki évekként ezelőtt a budapesti közönségnek is kedvence volt, elhagyja a szinpadot, kolostorba megy. Hogy mi indítja őt erre, arról senki sem tud semmit, csak gyanítják, hogy oly szívsebe van, melyre csak a kolostor csendjében vél irt találni.

„Magyarország története.” A ki számba veszi, hogy az eddigi történeti tankönyvek milyen unalmas, lélekölő évszám- és adathalmazt tettek az tudományt is, mely leginkább van hivatalos az ifjú lélek nemes tulajdonainak kifejtésére: lehetetlen, hogy a legnagyobb örömmel ne lapozza végig azt a diszesen és gyönyörű képekkel illusztrált „Magyarország Története”-t, mely Baróti Lajos és dr. Csánki Dezso tollából folyva, most hagyta el a sajtót. Végre tehát megvan az a könyv, melynek szükségességét a paedagogiai sajtó oly régóta hangoztatta: nemzetünk története aként van megírva az ifjuság számára, hogy már most valóban remélhetjük, hogy ez a tárgy lesz a tanulónak, nem mint eddig legretettegettebb, hanem legkedvesebb tárgya. Baróti és Csánki nem tömtek tele könyvüket aprólékos részletekkel, hosszú hadjáratok fásztó elbeszéléssel, hanem csak a főbb eseményekre vetve súlyt, mintegy hatvan kisebb-nagyobb fejezetben megannyi önálló képet tárnak a tanuló elé, mindegyikben egy-egy kiemelkedő alak köré csoportosítva a legszükségesebb mondani valót. Érthetővé tesszük a szerzők eljárását, ha ide iktatjuk néhány fejezet címét, pl. a Habsburg-házból való királyok: „Magyarország megrészvétele”, „Martinez György”, „Szondi és Losonczi”, „Eger ostroma”, „Zrínyi, a szigetvári hős” stb. E mellett a szerzők, a nélkül, hogy tulajdonképeni oknyomozó történelmet akartak volna írni, mégis rá-ráutalnak az események indító okaira is és — a mi ennél sokkal fontosabb és a miben eddigi tankönyv-íróink legtöbbet mulasztottak — kiterjeszkednek nemzetünk kultur történelmére is. Nagyon lényeges újításnak tartjuk továbbá, hogy a könyv dusan és valóban szépen is van illusztrálva: még pedig nem úgy, mint némely régebbi tankönyvünk, mely még Almos vezérnek pingált arcképét is kinyomatta, hanem akképpen, hogy az összes illusztrációk vagy egykoru hitetes rajzok másolatai, vagy régi krónikák nyomán a jeles Dörre Tivadartól készített művészi becsü ábrázolatok. — A könyvnek kétféle kiadása van: az egyik a középiskolák alsó osztályainak és a polgári fiú-iskoláknak van szánva, a másik a polgári leányiskoláknak. Az utóbbi bővebben tárgyalja egyes kimagasló magyar nők életét, pl. Lorántfi Zsuzsánnát, Zrínyi Ilonát, szől a kultur-történeti részben a női viseletről, foglalkozásról stb. Ugy ezt, mint a fiúk számára való kiadást a legkitünőbb magyar tankönyvek sorába helyezük és kívánjuk, hogy foglaljon tért minél előbb és minél több intézetünkben. A Lampel-czég (Wodianer F. és Fiai) kiadásában megjelent könyv úgy fűm mint leányiskolai kiadásának ára fűve 1 frt, igen csinos vászonkötésben 1 frt 20 kr.

TÖRVÉNYSZÉK.

Gyermekek a büntető-bíróság előtt. Mióta a felteteles elítélésről szóló törvény Franciaországban életbelépett, aránylag kevés esetben alkalmazták azt a bíróságok. Ennek oka főleg a visszaesők óriási számában keresendő, a kikre a törvény tudvalevőleg nem terjed ki. Körülbelül huszonöt esetben azonban gyakorlati érvényesülést nyert

a törvény a párisi büntető-bíróságok kebelében. Majd mindannyian gyermekek voltak ama vádlottak, kikkel a bíróság nem érezte a büntető-törvény egész szigorát s kisebb lopások és hivatalos közegek megsértése voltak azon büntetendő cselekmények, melyek miatt elfogattak. A bíróságok különben most egyébként is különös gondot fordítanak azokra a gyermekekre, kik elébük kerülnek. Mindenekelőtt elkülönítik őket a letartóztatottaktól s különös gondot fordítanak arra, hogy viszonyaik és családi körülményeik felderíttessenek s vagy a szülők, vagy az ily gyermekek gondozása czéljából alakult társulatok segítségével gondoskodnak arról, hogy a jó utra térjenek. A bíróság csak akkor tartja meg őket a fogságban, ha a lelkiismeretes és minden irányban kiterjedő alapos vizsgálat e gyermekek teljes romlottságát állapítja meg, midőn javulás többé nem remélhető. Ha ez az eset nem forog fenn, a gyermek egy-két nap alatt átmege a bíróság kezéből oly körbe, a hol a társadalom könyörtölete veszi át fölöttük az örködést s gondoskodik elhelyezésükről. A francia bírák meg vannak győződve, hogy minden ily megmentett gyermekkel a visszaesőknek megdöbbentőleg szaporodó száma apad.

CSARNOK.

DOLGOZZATOK,

a míg MŰESZETEK KINEM ALSZIK.

Regény a keresztényiség első korszakából.

Írta: **Gróf Tolsztoj Leo.**

Fordította: **Somogyi Ede.**

HARMADIK FEJEZET.

(Folytatás)

Hogyha a keresztényeknek életfenntartási elmélete diadalra jutna, úgy az ő társadalmi rendszerükben nem lenne hely sem a művészetek, sem a tudományok számára. Ők tagadják művészeink és tudományaink előnyeit. És nem is tehetnek egyebet. Tanaiknak minden porcikája és minden betűje arra van számítva, hogy az embert visszavezessék kezdetleges állapotába — a vadságba, az állatias-ságba. Ők nem élvezhetik az emberiség szolgálatában azokat a képességeket és tehetségeket, melyek az emberek kizárólagos fölényét képezik és melyek őket az istenekhez közelebb hozzák. Nem akarnak se templomokat, se szobrokat, se színházakat, se muzeumokat. Azt állítják, hogy nincsen rájuk szükségük. A legalkalmasabb mód arra, hogy ne keljen saját magunk alacsonyága miatt elpirulnunk, az, ha megvetjük a nemességet. Mesterük tudatlan csaló volt és ők némi sikerrel törek-szenek őt utánozni. Ezenfelül istentelenek is.

Vonakodnak az isteneket vagy az emberi ügyekre gyakorolt befolyásukat elismerni. Csupán mesterük atyját ismerik el, kit az ő atyjuknak neveznek és magát mesterüket, a ki, a mint mondják, föltárta előttük az élet minden titkát. Tanult nyomoruságos család. Ügyelj erre jól: a mi hitünk az, hogy a világegyetemet az istenek tartják fenn és hogy az istenek ügyelnek az emberre és megoltalmazzák őt. Az embereknek a végből, hogy jól éljenek, tisztelniük kell az isteneket, keresniük kell az igazságot és gondolkodniuk kell. Ennek következtében életünket egyfelől az istenek akarata, másfelől pedig az emberiség együttes bölcsessége szabályozza. Élünk, gondolkodunk és kutatunk és ennél fogva az igazság felé közeledünk.

Ő nekik ellenben nincsenek isteneik, sem isteni akarata, sem emberi bölcsességük, melyre ügyelniük kellene, hanem vakon kell hinniük keresztire feízített mesterükben és mindabban, a mire ez őket tanította. Döntsd el már most, melyik a megbízhatóbb vezető: az istenek akarata és az összes emberiség bölcsességének együttes zavartalan működése-e, vagy a kötelező okatlan hit egyetlen ember mondásában.

Juliusra nagy hatást tettek az idegen szavai és különösen utolsó kérdése. Nemcsak hogy

végkép felhagyott azzal a szándékával, hogy keresztényénné lesz, hanem immár szinte hihetetlennek látszott neki, hogy a reá zudult csapások majdnem arra birták, hogy ilyen oktalanságot kövessen el. Azonban még mindig megoldatlan maradt egy másik kérdés: mittevő legyen már most és miként szabadítsa ki magát abból a kellemetlen helyzetből, mely őt ennyire kétségbeejtette? Körülményesen kifejtette ezt a nehézséget és kikérte az idegen tanácsát.

— Éppen erre a pontra akartam rátérni, mondá az idegen. Hogy mittevő légy? Az irány, melyet követned kell, a mennyire emberi észszel meg lehet szabni, tökéletesen világos. Összes zavaraidnak forrása szenvedélyeidben rejlik. A szenvedély volt az, a mely magával ragadott és utadról annyira eltántorított, hogy ennek következtében ennyire szenvedtél. Az élet okulásai rendszerben ebben az alakban nyilvánulnak. Jól meg kellene őket tanulnod és ki kellene belőlük vonnod a tanúságot. Sokat próbáltál és már most tudod, hogy mi az édes és mi a keserű. Nem vagy annak a veszélynek kitéve, hogy öntudatlanul ismételd ugyanazokat a tévedéseket. A mi leginkább bánt és keserít, az atyáddal való összekoczczanásod. Ennek eredő oka helyzettedben rejlik. Változtass helyzetet és el fog enyészni, vagy legalább nem fog többé abban az éles alakban nyilvánulni.

Minden szenvedésedet helyzetted rendtelenségének kell tulajdonítanod. Átengedted magadat az ifjúkor élvezeteinek. Ez természetes és ennélfogva helyes volt. És helyes maradt is mindaddig, míg az korodhoz illett. De ez az idő elmúlt és te a férfiu erélyével folytattad az ifjúkor dőreségeit; és ez nem volt helyes. Most már oly korban vagy, melyben akarodnak pótolnia kell a természetet, férfiuvá, polgárrá kell lenned, szolgálnod kell a közérdeket éppoly kell közreműködnöd az összesség javára, mint a saját magadéra. Atyád azt óhajtja, hogy megnősülj. Ez okos tanács. Átlépted az élet egyik fokát — az ifuságot — és ráléptél egy másikra.

Minden aggodalmunk és minden félel-münk megannyi szimptomája az átmeneti időszaknak. Nézz férfiasan az igazság szemébe; ismerd el, hogy az ifjúkor éveit elmúltak és bátran félrehajítva mindent, a mi e korszak sajátja volt, a nélkül, hogy a férfikor jellemző vonása lenne, térd az új utra. Nősülj meg; hagyj fel az ifju kor ledér élvezeteivel; foglalkoztasd elmédet a kereskedelem érdekeivel, a közügyekkel, a tudománnyal, és az irodalommal és nemcsak hogy ki fogsz engesztelődni atyáddal és barátáiddal, de sőt nyugalmat és boldogságot fogsz találni. Zavaraid forrása abban a rendellenes és természetellenes helyzetben rejlett, melyet elfoglaltál. Beléptél immár a férfi-korba, és kötelességedd vált feleséget venni, és férfiuvá lenni. Csak azt az egy tanácsot adhatom tehát neked: teljesítsd atyád óhaját, nősülj meg.

Ha azt gondold, hogy az elszigeteltség és visszavonultság, melyet a keresztények között képzelsz, még vonzerővel bír rád, ha inkább csábít a bölcsészet tanulmányozása, semmint a közelet tevékenysége, úgy szabad folyást engedhetsz óhajtsaidnak és haszon is fog belőle rád háramolni, de csak az alatt a feltétel alatt, hogy tanulmányozod az életet és megismered belső lényegét. — Ezt pedig csak mint független polgár és mint családapa teheted. Hogyha erre a pontra elérve, még mindig oly mélyen érzed a visszavonulás és szemlélődés szükségét, úgy minden habozás nélkül add magadat rá, mert ebben az esetben a veled született hajlam fog rá készíteni, nem pedig miként ez idő szerint nyilván, az elégedetlenség kifolyása. Menj azután oda, a hova ez az ösztönöd vezérelni fog.

Ezek az utolsó szavak végleg meggyőz-

ték Julius elméjét. Meleg köszönetet mondott az idegennek és hazatért. Anyja szívélyesen fogadta. Atyja is kiengesztelődött vele, miután megtudta, hogy alá akarja rendelni akaratát az övének és hogy nőül akarja venni azt a fiatal leányt, kit számára kiszemelt.

(Folyt. köv.)

Közigazgatás.

A szőlők tavaszi gondozása. A szőlők első tavaszi kapálásánál gyakran elkövetik azt a hibát, hogy a betemetett tőkék nyakán képződött harmatgyökereket nem távolítják el, abban a feltevésben, hogy azok meghagyása által emelik a tőkék termőképességét. Ez azonban tévedés, mert a harmatgyökerek tudvaleg csak a legfelső porhanyó rétegben levén elterjedve, egy-egy erősebb tél alkalmával tökéletesen elpusztulnak. Azonban az ily harmatgyökerekre utalt tőkéknek alsóbb főgyökereik, ha egy pár szelid tél alatt több évig eltartott é harmatgyökérképződés, lassankint elcsenevesszednek, sőt lassankint egészen kivésznek, a minnek azután egy erős tél után az lesz a következménye, — hogy a főgyökerek elpusztulásával a töke maga is kivészésnek indul. Különösen veszedelmes ez eljárás t. i. a karmatgyökerek kimélese oly vidéken, a hol csak igen csekélyen szokták a szőlő földjét megkapálni, mert ily esetben a harmatgyökerek hálózata csakis a legfelsőbb rétegben terjed el. Azért is barmifele fajokat megpróbálnak is a szőlőműkasok azon célból, hogy ne kelljen kapájukat a szőlő talajában mélyen bebocsátani, minden áron rá kell őket kényszeríteni, hogy legalább tavasszal egyszer nagyon mélyen falkapáltassék a szőlő földje, hogy ezáltal a felülről eredő harmatgyökér-hálózat elpusztíttassék, míg ellenben a felláztatott földbe alulról felfelé hatoló főgyökérágaknak a kapa által való megsértése nem válik hátrányunkra, mert azok e miatt annál több mellékágakat képezvén, szőlőknek biztos és bő táplálkozású forrásul szolgálhatnak. A szőlőtőkék első tavaszi hajtásának tisztításánál, az u. n. válogatásánál, két nagy hibát szoktak elkövetni szőlőműkasaink: az egyik t. i. az, hogy ha erősen hajtott a töke, akkor aránylag nagyon sok hajtást letördelnek t. i. minden olyat, melyen fűrsképződés nem mutatkozik; ha pedig gyenge a töke hajtása, akkor nagyon is keveset tördelnek le s minden nyomorult hajtást meghagynak, melyen csak parányi fűrkezetet is látható. Pedig a tőkékkel is azok individualitása szerint kell bánni. Az erősebb töke többet megbir, hagyjunk meg tehát neki oly hajtásokat is, melyekben semmi fűrsképződés nem mutatkozik, mert ezek lesznek a jövő esztendői metszéshez a a legjobb termőrügyeket szolgáltató alanyok. A gyenge hajtású tökenél pedig el kell venni még a kis fűrteket mutató hajtásokat is hogy a megmaradó egy pár hajtás oly erőse fejlődhessék, miszerint jó fűrteket adjon s e mellett még a jövő évi termőrügy-kepződésre is, maradjon benne elég anyag. Általános szabályul azt lehet állítani, hogy minden töken legfeljebb 4 — 5 hajtás hagyandó meg és pedig oly módon, hogy e közül 2 — 3 vessző olyan legyen, melyen már fűrkepződés mutatkozik, legalább kettő pedig olyan, mely a jövő esztendői termésre számított meddő vessző maradt az idei nyár alatt. S munkásainkat rá kell szoktatni, hogy a jövő őszi vagy tavaszi metszésnél aztán a termővesszőket egész a töke fejéig megszék le s csak az idén meddön marad vesszőkből hagyják meg a termőrügyeket tartalmazó csapokat. Egy másik kardinalis hiba a szőlő első tisztogatásánál az, hogy kivált, ha már jó nagyoskák a hajtások, azoknak a fűrtekgig terjedő alsó leveleit a munkások ki szokták tördelni azon hiszében, hogy így jobban érik majd a fűrteket. Ez azonban szinten csak egy nagy tévedés, mert hiszen a fűrteket anyagai előbb mindig a leveleken mennek át és pedig leg-

kedvezőbb reá nézve az az eset, ha a fűrtehek nagyon közel eső levelek lehető nagyok, mert tapasztalatilag az ilyenekkel szemben álló fűrtehek szoktak a legszebben kifejlődni lenni. Továbbá tapasztalati tény az is, hogy a szőlőfűrtehek legelőkeltebb és legszebb kifejlődését s szüret táján legedesebbé érését csak akkor éri el, ha a levelek árnyékában, tehát nem a nap sugárzó hősege, hanem a talaj melege által érett meg.

Budapesti gabonátözsde. Április 21-én. Buza tavaszra 10.20 pénz, 10.25 áru, máj.—jun. 10.10 pénz, 10.15 áru, őszre 9.73 pénz 9.77 áru. — Tengeri (új) 1891. máj.—jun. 6.94 pénz, 6.98 áru. Zab tavaszra 7.50 pénz, 7.60 áru, őszre 6.69 pénz, 6.73 áru. Káposztarepce aug.—szept. 18.— pénz. 18.25 áru.

Kőbányai sertésüzlet

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése. április 20.

a) Hízott sertés árak: I. Magyar első rendű: 1) Óreg nehéz (páronként 300—400 klgon felüli súlyban) 44.50—45.50. Óreg közép (páronként 300—400 klg-súlyban) — — — 3. Fialat nehéz (páronként 320 klgon felüli súlyban) 46.50—47.50 4. Fialat közép (páronként 251—320 klg. súlyban) 47.—47.50 5. Fialat könnyű (páronként 250 klg-ig terjedő súlyban) 47.—48.— II. Magyar szedett: 6. Nehéz (páronként 280 klgon felüli súlyban) — — — 7. Közép (páronként 220—280 klg. súlyban) 46.50—47. 8. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő súlyban) 46.—48.— III. Szerbiai: 9. Nehéz (páronként 260 klgon felüli súlyban) 46.50—47.50 10. Közép (páronként 220—260 klg. súlyban) 46.50—47.50 11. Könnyű (páronként 220 klg-ig terjedő súlyban) 46 — — — 47.50 Sertés létszám: április 17. napján volt készlet 119,203 darab. A hízott sertés üzletirányzata: Könnyű áru keresett. Hízadni való sertés — — —, malacz (4—11 hónapos korban felhajtott —)

Felölös szerkesztő: **Kósa Barna.**

Kiadók: **Szinay Gyula** főszerkesztő, **Dr. Bakonyi Samu** főmunkatárs.

Már megérkezett!

Urban Lajos első magyar légtornász és erőművész társulata, mely 30 válogatott művész és művésznőből áll, ma Szerdán április 22-kén **nagy előadást tart**, a szécsényi utcza végén, a vásártéren felállított óriási Hypodromban, mely 4000 embernek kényelmes helvet ad, 11 válogatott műsorral, mely mindennap változik. Belepti-díj 1-ső hely 50 kr., 2-ik hely 40 kr., 3-ik hely 30 kr., 4-ik hely 20 kr., karzat 10 kr. — 194 **Bővebbet a falragaszok.** — 6.

Kardos László

czegléd-utca

Ajánlja legelsőbb rendű

vásznait, asztalneműit, zsebkendőit,

törülközőit, kávésterítkeiket

az annyira kedvelt lyukasszegélyű étkező és thea készleteit.

Saját gyártmányu

női, férfi és gyermek fehérneműit.

Vattás és nyári paplanait. — Telje-

178 sen jó mosatu női ruha

zefireit, francia batisztait. 6

Bármily állásu, széleskörű ismeretséggel bíró

megbízható személyek

kik igen előnyösen ismert

Sorsjegy-Társaságok

175. létrehozásához 3—2

tagok szerzésével foglalkozni akarnak, szép jövedelmet nyerhetnek. — Ajánlatok intézendők a Magyar általános takarékpénztár részvénytársasághoz Budapesten.

Rickl József Zelmos

DEBRECZEN.

Ajánl friss töltésű ásványvizeket u. m. Bükzsádi, Bártfai, Czigeljai, Csizi jód, Emsi Franzensbadi, **Gieshübl**i, Gleichenbergi, Halli jód, Ivándai, Karlsbadi, Kissigényi, Rákóczy, Koritniczai, Krondorfi, Lipiki jód, Margit forrás, Marienbadi, **Mohai Agnes** és **Stefánia** forrás, Paradi, Pülnai, Preblau, Pymonthi aczél, **Screbenai** (Bosnia), **Guber** forrás, **Levico** és **Roncegnoi arsen** és vastartalnuak, Rohitschi, Selters, Salvator, Said-schlitz, Szolyvai, Szulini és Budai keserű vizeket.

Továbbá:

Lenkencze, olajban mindenféle tört festékeket és mindennemű

fűszerárukat

5. a legjutányosabb áron. 14.

Szabó Lajos fiai

CZÉGNÉL

ujjonnan raktárra érkeztek:

NŐI RUHASZÖVETEK

hozzávaló legújabb diszek.

FEKETE DIVATKELMÉK.

SZINES MOSÓ SELYEM RUHÁK.

Francia gyapju Voile-ok.

Cretonok, Indish, foulard

puha, jó minőségű, métere 22 krtól.

Valódi francia és cosmanosi Batist

a legutóbbi divatu minták, mint a selyem métere 42 krtól 60 krig.

Zephirek és Atlas Satin.

Napernyők.

A múlt nyárról kimaradt ruhaszövetek és mosó Cretonok **tetemesen leszállított árban.** 149 20.

Hirdetés.

A lakásváltoztatások

közlekedtével ajánljuk

igen jutányos árakhoz nagyválasztéku raktárunkat

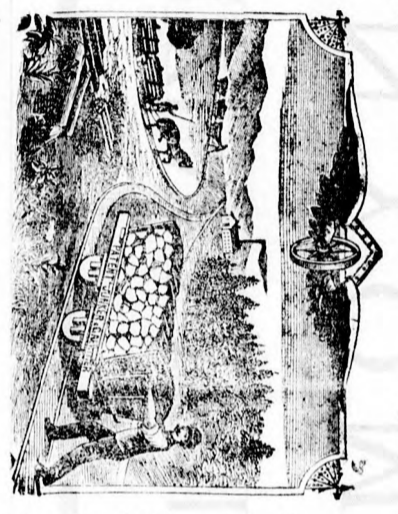
SZÖNYEG, FÜGGÖNY,

ágy- és asztalterítőkben.

VATTÁS és NYÁRI PAPANOKBAN.

Szabó Lajos fiai

Debreczen, Rózsátér. 202-4

JANKÓ ÉS GARTNER
 Erdapost. IV. Váci-utca 21.
 Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdő-
 szaki kiállításán a nagy ezüst
 éremmel kitüntetve.
 Szállít:
 szállítható és állandó mezői és
 erdőszeli vasútakat.
 Erdőszeli kocsihosszu fa és
 tűzifa szállítására.
 Pályá berendezések kívánatra
 általunk eszközölhetők és úzentre
 készen állandóan. 87 20-8

Bosznay J. és Társa

ajánlják **ujdonságaikat**

női ruhaszövetekben

szines Pongis és selyem foulardokban

Métere 75 krtól 1-50-ig

190.

valamint:

9-5.

●● Batiszt atlasz Saten, Zeffir és Szerb vásznakban ●●

NAPERNYŐK FELTÜNŐ OLCSÓ ÁRAKBAN.

UJONNAN BEVEZETETT FIU „Leány Tricot” ÖLTÖNYÖK NAGY VÁLASZTÉKBAN.

KILLER EDE

butorraktára Debreczenben, főpiacz.

Ajánlja a legnagyobb választékkal berendezett

BUTOR RAKTÁRÁT

legújabb rajzokkal, szövetmintákkal, s nagyobb megrendléseknel 150 centiméteres mintákkal is készséggel szolgál.

Árjegyzéket kívánatra bérmentve küldök.

159

-15.

Teljes tisztelettel

Killer Ede.

Légen szárított természetes istálló-trágya

darabokban vagy zuzott állapotban

NEUMANN TESTVÉREK aradi ozégtól

50 %-nál több szerves anyaggal.

Vegyí elemzés:

Víz	8 %	Összes vilsav (phosphorsav) mennyiség	3.16 %
Szerves alkatrészek	85 "	Szerves légeny (Organ. Stickstoff)	2.90 "
Hamu	57 "	Káli	1.45 "
Vizben oldható vilsav	1.28 "	Vilsavas (phosphorsavas) káli	2.46 "

Ára: 100 métermázsánként 160 forint az aradi vasut-állomásra szállítva, zuzott állapotban 200 forint.

Kizárólagos képviselő Magyarországon, Horvátországon és Slavonina részére

Szávoszt Alphonsnál

V. ARANY JÁNOS-U, 11, BUDAPESTEN V. ARANY JÁNOS-U, 11.

185.

hol minden felvilágosítás készséggel megadatik.

6-4.

A „DEBRECZENI” NYOMDA RÉSZV. TÁRSASÁG.

NYOMDÁJA

(Nagy-uj utca 1702. sz. Konrád-házban)

teljes új berendezéssel,

elvállal mindennemű nyomtatványokat, u. m. folyóiratok, számlák, körlevelek, gyászjelentések, bál- és lakadalmi meghívókat és tánczrendeket,

kereskedelmi-, ügyvédi- és községi nyomtatványokat stb.

a legkisebb kritében és jutányos árák mellett.

Vidéki megrendelések **Erdélyi István** nyomdai művezető nevére czimzandók.

Új vállalatunkat, hol északkeleti Magyarország legregibb és legelterjedtebb politikai napilapja a

„DEBRECZENI”

és a szintén elterjedt »**DEBRECZENI HIRADÓ**« is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki közönség szives partfogásába. — **Hirdetések** mindkét lapban a legjutányosabb árákon közöltenek.

Bírósági nyomtatványok készletben vannak.